

מבקשי תורה על סדר היום

גליון מח

בס"ד, ערב יום הדין דשנת תשס"ט

עולם הפוך ראיתי

על העמידה בפיוטים והישיבה בחזרת הש"ץ בימים הנוראים

באנו לעורר בזה על דבר ההנהגה שנוהגים כיום בימים הנוראים רוב הציבור לעמוד באיגרת הפיוטים וכשמגיע הש"ץ לחזרת התפלה הצבור מתיישב.

ובאנו לעורר בתיקון דבר זה שבאמת מן הדין אינו כן, דהרי מבואר להדיא בשו"ע (סי' דב - סי' דז) ברמ"א, וז"ל: "יש אומרים דכל העם יעמדו כשחוזר הש"ץ התפלה" ואין על זה כל חילוק. ובמשנה ברורה (סק"ס) כתב הטעם, וז"ל: כיון שמכוונים ושומעים מש"ץ ושומע בעינה וכאלו מתפללין בעצמם דמיא וכן היה מנהג הקדמונים ועכשיו בעונותינו הרבים כל אר"י עושה כפי דעתו וכו'.

ורבינו מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א מורה ובה שבימים שמוסיפים פיוטים יכולים לישב למי שקשה לו. וזה עפ"י מה שכתב בדעת תורה להמהרש"ם (סי' קי"ב) בשם דעת קדושים דהאיסור לעבור כנגד המתפלל הוא רק בעיקר התפילה שתיקנו אנשי כנה"ג. לא כשמוסיפים תחנונים, כגון באלוקי נצור, שאז יש להקל לישב לפני המתפלל. והוא הדין בפיוטים יכולים להקל לישב כיון שאינו מעיקר חזרת הש"ץ.

ובדבר מה שבחלק מהפיוטים בימים נוראים פותחים הארון והרי אסור לישב כנגד ס"ת. זה אינו, דהרי כתב במשנה ברורה (סי' קמ"ו ס"ק י"ז) דכאשר מונחת במקומה על הבימה א"צ לעמוד. ובשער הציון (סי' י"ח) כתב, וז"ל: ולפי"ז הי"ה בעת שפותחין הארון ג"כ אינו מחוייב לקום מפניה כיון שהס"ת במקומה מונחת. והעולם נוהגין בכך זה לעשות הידור לתורה ולעמוד". הרי מבואר להדיא שמן הדין אין צריך לעמוד כשפותחים הארון.

ועוד הוסיף רבינו מרן שליט"א, שהוא מסתמך גם על זה שמקומו הקבוע בבית הכנסת שלו הוא מאחורי הארון מעט, ואין זה ממול הס"ת. אך סיים שבלא זה גם מותר מן הדין. **ולכן מורה רבינו מרן שליט"א** שאם קשה לעמוד כל זמן חזרת הש"ץ ברי"ה וביותר ביוה"כ"פ, ישתדלו לעמוד בעת עיקר חזרת הש"ץ, היינו החלקים השייכים לשמונה עשרה, ויכולים לישב בעת הפיוטים.

ומה נהדר מראה כהן לראות בכל שנה ושנה בימים הנוראים את רבינו מרן שליט"א, ועמו כל המתפללים בבית מדרשו "תפארת בחורים" שבמאה שערים שבגמר הפיוטים בעת שהש"ץ מתחיל את הקטעים של שמונה עשרה כולם נעמדים בדעת השולחן ערוך - ובאמירת מלכויות: "מלוך על כל העולם כולו בכבודך". זכרונות: "מי לא נפקד כהיום הזה" שופרות: "ובשופר גדול יתקע". - נעמדים כולם באחד לעשות רצונו יתברך. אהא, כמה קידוש ה' יש בדבר.

מערכת "מבקשי תורה"